

§ 23**Stockholms stads säkerhetsprogram**

Yttrande till kommunstyrelsen

HÄ 2023/695

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stads säkerhetsprogram har reviderats för att tydliggöra stadens höga ambition för säkerhetsfrågorna samt för att anpassa verksamheten till rådande omvärldsförutsättningar, lagstiftning och andra riktlinjer som finns på området. Säkerhetsprogrammet tydliggör vilka mål säkerhetsarbetet inom staden ska uppnå, ansvarsfördelning och vilket fokus stadens gemensamma säkerhetsarbete ska ha. Säkerhetsprogrammet är ett styrdokument och om detta godkänns får kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram kompletterande anvisningar. Förvaltningen ser positivt på Stockholms stads nya säkerhetsprogram.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Andrea Törnестam m.fl. (S) och Maria Ljuslin (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Johan Nilsson m.fl. (M) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Inger Swahn (L) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Tjänstgörande ersättare Shahin Soltan (C) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1 Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

2. Att därutöver anföra.

Omvärldsläget som råder inför antagandet av ett nytt säkerhetsprogram skiljer sig markant från den situation som rådde vid antagandet av det föregående programmet. Idag råder det krig i vårt närområde till följd av Rysslands orättfärdiga invasion av Ukraina och säkerhetsläget är osäkrare än på länge. Sverige är också utsatt för en omfattande desinformationskampanj som påverkar samhällets stabilitet. Klimatförändringar ställer också krav på stadens beredskap att hantera händelser som kan vara samhällsstörande.

I egenskap av huvudstad och landets ekonomiska, politiska, kulturella och mediala centrum kan Stockholm antas vara särskilt utsatt för antagonistiska hot, attentat och dödligt våld. Då Stockholm stad ansvarar för nästan en tiondel av landets befolkning är det angeläget att säkerhetsarbetet fungerar väl. God beredskap och redundans i stadens verksamheter och digitala system ska aldrig vara valbart.

Säkerhetsprogrammet är tätt sammanlänkat med andra stadsövergripande styrdokument och det är angeläget att samordningen mellan central och lokal nivå fungerar på ett tillfredsställande sätt. Det nya säkerhetsprogrammet konstaterar att den centrala krisledningen ska öva årligen och kriskrisledningsnämnden minst en gång per mandatperiod. Med anledning av det osäkra omvärldsläget framhåller vi vikten av att förvaltningar, nämnder och styrelser också har fått möjlighet att öva på olika potentiella scenarion.

Säkerhetsprogrammet kan inte vara ett statiskt dokument under programperioden utan behöver syfta till att konkret stärka Stockholms motståndskraft och beredskap. Under fokusområdet beredskap anser vi att det behövs skarpa skrivningar angående tillgången till skyddsrum då programmet saknar det helt i sin nuvarande form. En stark motståndskraft i Stockholm förutsätter också att medborgare har kännedom och kunskap om stadens säkerhetsarbete. Nämnder och styrelser ansvarar för att kontinuerligt arbeta med informationskampanjer bör också förtydligas för att uppnå programmets intentioner.

Då Stockholm har en stor andel fristående aktörer som är verksamma inom exempelvis omsorg och utbildning möter dessa verksamheter också tusentals stockholmare. Säkerhetsprogrammets skrivningar gällande civilsamhälle och näringsliv är för tunna och det är angeläget att det finns en struktur för samverkan även med aktörer utanför stadens organisation som inte omfattas av Samverkan Stockholmsregionen (SSR). Detta bör kompletteras och förtydligas utifrån samtliga fokusområden i programmet.

Vi vill också betona vikten av att Stockholm samarbetar internationellt där erfarenheter och arbetssätt kan delas för att bättre förbereda staden på samhällsstörande händelser. Under föregående mandatperiod blev Stockholm medlemmar i Counter Terrorism Preparedness Network (CTPN), ett nätverk av städer, akademiker och oberoende experter vars syfte är att stärka strategisk beredskap och utgör ett gott exempel på kunskapsutbyte."

Reservation

Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att delvis yrka bifall till tjänsteutlåtandet.

Att därutöver anföra:

Ett remissärende gällande Stockholm stads säkerhetsprogram, har inkommit till Hägersten-Älvsjö Stadsdelsnämnd för yttrande. Sverigedemokraterna anser att viktiga aspekter lyfts fram i programmet men är dock kritiska till att vänsterextremistiska miljöer inte är inkluderade bland de kategorier som utgör de största hoten mot demokratin. Vi har observerat att endast islamistiska och högerextremistiska miljöer pekas ut i programmet vilket är en bedömning som skiljer sig åt från Säkerhetspolisens aktuella lista vilket även den inkluderar den vänsterextrema miljön. Mot den bakgrunden efterfrågar vi en komplettering av säkerhetsprogrammet utifrån det avseendet."

Reservation

Inger Swahn (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1 Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

2. Att därutöver anföra.

"Vi saknar ett fokus på cybersäkerhetsperspektivet. Det framgår av ärendet att stadens nämnder och bolag ansvarar för arbetet, med

stöd av stadens säkerhetsskyddschef som har det övergripande ansvaret. Detta är av stor vikt: alla stadens verksamheter med digital verksamhet behöver ha beredskap för cyberattacker, samtidigt som det behöver finnas ett centralt stöd i staden att få.

Frågan återstår hur man säkerställer efterlevnad i respektive nämnd/bolag. Att enbart göra en analys räcker inte. Kontinuerlig revision av regelefterlevnad och systematiskt cybersäkerhetsarbete är av yttersta vikt. Även i system som köps in från underleverantörer och som driftas av tredje part. Detta har blivit tydligt under de senaste veckorna.

Vi menar att termen "cybersäkerhet" behöver synas på fler platser. Det är korrekt att 'cyberförsvar' är ett militärt ansvarsområde, men det dagliga ansvaret för cybersäkerhet ligger hos det civila, och ska så göra. Det borde få ett större utrymme under en egen fokuspunkt i dokumentet.

Det framgår av ärendet vidare att 'Nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till utveckling och goda beslutsunderlag genom att dokumentera och rapportera händelser, incidenter, lägesbilder och andra iakttagelser som kan påverka stadens säkerhet.' Här menar vi att nämnder och bolag också borde få en månadssammanställning på digitala incidenter och risker. Mycket information från verksamheten levereras i övrigt när det kommer till säkerhetsfrågor, men just den digitala delen saknas. Nämnder och bolagsstyrelser bör kunna redovisa en generell överblick på vilka hotbilder som finns, och hur dessa motverkas. Cybersäkerhet behöver få utrymme i stadens forum på samma sätt som när vi följer upp verksamheten i övrigt.

Under punkten om säkerhetsskydd nämns 'signalskydd' specifikt. Detta är viktigt, men med tanke på införandet av EU-direktivet NIS2 som införlivas senast 17 oktober 2024 i svensk lagstiftning så kommer troligen ansvarsområdet utökas. Här hade vi i skrivelsen velat se fler aspekter av informationssäkerheten. Det skulle tydligt behöva framgå att krav ställs vad gäller efterlevnad av stadens säkerhetsskyddsregler i enlighet med gällande lagstiftning och krav på god hygien inom cybersäkerhet. Bland annat kryptering av data, kontinuerlig övervakning av system, rutiner för incidenthantering och andra relevanta säkerhetsfunktioner."

Reservation

Tjänstgörande ersättare Shahin Soltan (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att delvis godkänna förslag på nytt säkerhetsprogram.

Att därutöver anföra följande.

Vi i Centerpartiet välkomnar revideringen av Stockholms stads viktiga säkerhetsprogram men saknar resonemang kring det stora ansvar staden rimligtvis borde ha för förtroendevalda politikernas säkerhet. Den politiska debatten har blivit råare och färre engagerar sig i politiska partier idag samtidigt som att hotet mot förtroendevalda ökar. 25 procent av alla förtroendevalda har någon gång varit utsatta för någon form av trakasserier, hot eller våld enligt Brottsförebyggande rådet. Det är ett hot mot individer såväl som familjer och i förlängningen hela vårt demokratiska samhälle.

Hot och hat mot förtroendevalda lyfts visserligen som ett eget avsnitt i säkerhetsprogrammet men inriktningen och ambitionen tycks inte ha följt med den komplexa hotbild som förtroendevalda allt för ofta utsätts för i sin roll som beslutsfattare. De påverkansförsök och hot som förtroendevalda kan utsättas för i sitt beslutfattande är mer komplex än den säkerhet som är specifikt kopplat till nämnder och bolagens fysiska möten. Hotfulla situationer och våld kan uppstå utifrån att en person har ett politiskt uppdrag.

Hotet mot de demokratiska processerna kan komma från olika håll. Stater, aktörer inom den organiserade brottsligheten och enskilda missnöjda medborgare kan genom hot, politisk påverkan och hat ha direkt inverkan på politiska beslut inom t.ex. socialtjänst, tillsyn, upphandling m.m. De förtroendevalda som lyfts särskilt i programmet: borgarråd, fullmäktiges presidium och gruppledare utgör en allt för snäv krets. Det ter sig till exempel märkligt och som en tydlig brist i programmet att fullmäktigeledamöters säkerhet inte nämns. Stadsledningskontoret borde rimligtvis ha och ta ett särskilt ansvar även för dessa.

Det knappa stycket som berör förtroendevalda i säkerhetsprogrammet bemöter inte den komplexa och mångfacetterade hotbilden som stadens förtroendevalda riskerar att möta i dagens samhälle. Stockholms stad behöver på en övergripande nivå säkerställa att vår liberala demokrati värnas och att politiskt engagerade personer känner sig trygga i sitt arbete och engagemang över hela staden."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2023/695-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Stockholm stads säkerhetsprogram
- HÄ 2023/695-1 Remissbrev - Stockholms stads säkerhetsprogram
- HÄ 2023/695-1.1 Remissunderlag 2 - Stockholms stads säkerhetsprogram

- HÄ 2023/695-1.2 Remissunderlag 1 - Stockholms stads säkerhetsprogram (SLK tjut)

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Karin Inger Anette,Hellström	2024-02-27
Sara Margareta,Grolander	2024-02-27